

Visitatie

vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Naam school/kindcentrum	O.D.S. Engelenberg
Adres	Engelenbergstraat 1
Postcode en plaats	8266AC Kampen
E-mailadres school/kindcentrum	directie@engelenbergschool.nl
Telefoonnummer school/kindcentrum	038 333 33 66
Bestuurder(s)	Irma Gelderblom
Leidinggevende school/kindcentrum	Mascha Kuipers
Daltoncoördinator(en)	Marlous Buitenhuis
Aantal groepen	7
Aantal kinderen	137
Aantal leraren/pedagogisch medewerkers	11
In bezit van daltoncertificaat	6
Bezig met daltoncursus	1
Nevenvestigingen	
Stand van zaken inspectie	basisarrangement
Visitatievoorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	
Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Datum visitatie	17 oktober 2023
Soort visitatie: (besluit vorige visitatie)	
1e licentieaanvraag	☐
Licentieverlenging	X
Versnelde visitatie licentieverlenging	☐
Visitatie na bezwaarprocedure	☐

Inleiding

Daltonschool de Engelenberg, één van de 6 openbare scholen van Stichting Openbaar Onderwijs Kampen (OOK), is sinds 2005 een Daltonschool. Het is een iets wat krimpende school van 140 leerlingen verdeeld over 7 groepen. Sinds een half jaar is er ook een taalklas van Stichting OOK gehuisvest in de school en is er een samenwerking aangegaan met Stichting Partou kinderopvang.

We werken met een enthousiast team, dat wel veel wisselingen heeft doorgemaakt het afgelopen jaar. Zo is er in januari een nieuwe directeur gekomen en zijn we dit schooljaar in 4 van de 7 groepen met nieuwe leerkrachten gestart.

We hebben ons de afgelopen jaren ontwikkeld op Daltongebied en we ontvangen jullie graag op dinsdag 17 oktober om jullie ons mooie daltononderwijs te laten zien.

Met vriendelijke groet,

Marlous Buitenhuis   en   Mascha Kuipers
Daltoncoördinator   Directeur

1. Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

(niet van toepassing bij 1e licentieaanvraag)

School/kindcentrum aanbeveling 1

Kernwaarde vrijheid en verantwoordelijkheid

Geef de kinderen meer invloed op de samenstelling van de taak, waardoor hun eigenaarschap wordt vergroot. Toelichting: Het geven van een vervolg aan jullie reflectiemethoden maakt dat kinderen zichzelf doelen leren stellen en zo meer invloed kunnen hebben op hun (leer)prestaties.

School/kindcentrum

Na deze aanbeveling zijn we als eerste naar ons keuzewerk gaan kijken. Binnen het team is er een werkgroep gevormd en zij zijn gaan onderzoeken hoe er meer vrijheid en verantwoordelijkheid kon worden toegevoegd aan het keuzewerk.

Bij de groepen 1-2 worden de doelen op verschillende momenten in de klas aangeboden en is ervoor gekozen meer doelen in de speelhoeken te verwerken, zodat de kinderen spelenderwijs met de doelen in aanraking komen en middels het kiesbord zelf voor de gewenste hoek kunnen kiezen. Binnen de hoek kan er op eigen niveau met het materiaal gespeeld worden.

Gaandeweg groep 3 start het werken met een taakbrief. De doelen die aangeboden worden op vaste momenten in de klas aangeboden, maar ook in het keuzewerk. Keuzewerk in groep 3 vindt plaats in de vorm van een keuzetaak. Nadat de verplichte taken zijn gedaan, kunnen de kinderen taken kiezen uit de keuzetaak. Deze taken hebben veelal te maken met de doelen van lezen, spelling en rekenen. De keuzetaken kunnen zij zelfstandig of samen maken.

Vanaf groep 4 is het keuzewerk een vakoverstijgende opdracht, dat wil zeggen dat de leerlingen bezig zijn met meerdere vakgebieden voor één opdracht die zij zelf, of samen medeleerlingen, in elkaar gaan zetten.

Bij deze nieuwe keuzetaak komen, naast de kernwaarden van het daltononderwijs, diverse schoolse vaardigheden aan bod:

- zelfinzicht → wat wil ik leren, wat moet ik doen om het te kunnen leren;
- zelfregulering → hoe ga ik leren wat ik wil leren, welke stappen ga ik volgen;
- kritisch denken → is de opdracht haalbaar en zit er voldoende diepgang in;
- mondelinge/schriftelijk taalgebruik → vorm van presentatie;
- creativiteitsontwikkeling → hoe ga ik de opdracht vormgeven.

Er wordt in voorafgestelde periodes aan het keuzewerk gewerkt en de periode wordt afgesloten met een keuzemarkt waarop iedereen zijn keuzewerk presenteert en elkaars

keuzewerk bekijkt en beoordeelt. Na de markt bespreekt de leerkracht met de klas de projecten en geven de leerlingen elkaar feedback op het werk.

Momenteel lopen we er tegenaan dat het keuzewerk zoals het nu georganiseerd wordt voor de middenbouw nog erg lastig is. De leerkrachten geven aan dat de hoeveelheid begeleiding die de leerlingen nodig hebben op individueel niveau te veel is en dat het voor de leerlingen niet goed zelfstandig te verwerken is.

In de bovenbouw lopen de leerkrachten er tegenaan dat het niveau van de keuzeopdrachten soms aan de lage kant is. Voor komend schooljaar is er weer een werkgroep gevormd die zich bezig gaat houden met het vernieuwen van het keuzewerk waarbij vrijheid, verantwoordelijkheid en effectiviteit de uitgangspunten gaan zijn.

Visitatieteam

De uitbreiding in keuzes heeft voornamelijk plaatsgevonden in het aangeboden keuzewerk. De basistaken rekenen, taal en spelling worden leerkrachtgestuurd aangeboden. Na wel of geen instructie maken de leerlingen van de groepen 3 t/m 8 volgens rooster het werk. De dagindelingen in de diverse groepen laten weinig of geen ruimte tot eigen keuzes. Hierdoor komt het eigenaarschap van de leerlingen van de leerlingen niet voldoende uit de verf. In de kleutergroepen is er wel voldoende ruimte voor de kinderen om de vaste taken/werkjes in een willekeurige volgorde te maken. Er is amper sprake van reflectie, omdat er vrijwel geen persoonlijke doelen worden gesteld. De boomhutkaarten bij het vak rekenen vormen hier een uitzondering op. Deze aanbeveling is onderbelicht gebleven en komt wederom als nieuwe aanbeveling terug.

School/kindcentrum aanbeveling 2

Kernwaarden: "samenwerken en effectiviteit"

Vergroot het rendement van het samenwerkend leren door kinderen meerdere (meer dan de huidige twee) coöperatieve werkvormen aan te leren.

School/kindcentrum

Na deze aanbeveling hebben we een werkgroep aangesteld en zij hebben een doorgaande lijn op gebied van samenwerken ontwikkeld.

Ook hebben we schoolbreed een cursus EDI gevolgd, over het geven van effectieve directe instructie, waarbij coöperatieve werkvormen een belangrijke rol spelen.

Zo worden er nu in alle bouwen 3 coöperatieve werkvormen aangeleerd, zodat de leerlingen de werkvormen kennen en deze effectief ingezet kunnen worden tijdens de les. De kinderen in de bovenbouw kennen dus minimaal 9 coöperatieve werkvormen. De leerkracht is verder vrij om ook nog andere werkvormen aan te bieden.

Tijdens het taakwerk wordt er samengewerkt:

Kleuters: Regelmatig is er samenspel vereist tijdens het maken van de taken.

Groep 3: Regelmatig staat er een samenwerkingsopdracht in de taak.

Groep 4 t/m 8: De samenwerkingsopdrachten worden gevarieerd aangeboden verdeeld over verschillende vakgebieden. Dit staat aangegeven op de taakbrief van de leerlingen.

Tevens is er ingezet op het goed leren kennen van elkaar en het omgaan met elkaar.. Elk begin van het schooljaar wordt er in alle groepen fors ingezet op de sociale kennismaking en groepsvorming door middel van de 'Gouden weken'. Na de vakanties wordt hier op teruggepakt

en tijdens het schooljaar worden er middels de methode van Kanjertraining veel sociale samenwerkingsactiviteiten gedaan.

Afgelopen schooljaar is gebleken dat (mede door de wisselingen in het team) niet iedereen het gebruik van de coöperatieve werkvormen even effectief inzet. We hebben hierover gesproken en goede afspraken over gemaakt hoe dit te verbeteren. Elke collega zorgt ervoor dat er dagelijks een coöperatieve werkvormen aan bod komt en in november gaan we met elkaar evalueren hoe het gaat en wat collega's eventueel nog nodig hebben.

Visitatieteam

We hebben coöperatieve werkvormen terug gezien in diverse groepen.

Leerlingen zijn gewend om samenwerking aan te gaan.

Het structureel inzetten van verschillende coöperatieve werkvormen zal zeker het samenwerken een boost geven. Dit vraagt van de leerkrachten discipline om voor het aanbod zorg te dragen. Het is goed te merken dat aan deze aanbeveling aandacht is besteed.

School/kindcentrum aanbeveling 3

Koppel doelen op niveau aan de taken en maak deze inzichtelijk voor de kinderen in alle groepen.

School/kindcentrum

In de groepen zijn we gaan werken met een doelenmuur. Op deze muur maken de leerlingen uit de groep inzichtelijk waar ze staan met betrekking tot de doelen.

In de groepen 1,2,3 noemen we dit de themamuur. Dit wordt een verzamelplek van alle kennis die we opdoen over een nieuw thema.

We starten het nieuwe thema met een woordweb. Door een woordweb te maken activeren we en brengen we de voorkennis in kaart. Vanaf groep 3 stellen we met de leerlingen ook leervragen op. Wat willen we leren over dit thema? Dit komt (samen) op de themamuur te hangen. We maken het woordweb met woorden en tekeningen/plaatjes in 1 kleur.

Halverwege het thema gaan we opnieuw bekijken wat we al weten over dit thema. We vullen het bestaande thema aan met een andere kleur. Op deze manier zie je het woordweb (en dus de kennis) groeien.

Op de themamuur hangen we ook (een aantal) van de opdrachten/taken/knutselwerkjes op die passen bij het thema, en waar mogelijk melden we het doel erbij.

De doelen waar we aan werken passen we (waar mogelijk) aan aan het thema.

Er wordt op het weekrooster een vast moment opgenomen waarop we met de klas naar de themamuur kijken en evalueren en reflecteren op ons handelen en ons werk.

De themamuur is een manier van reflecteren en evalueren op groepsniveau. De hele dag door gebeurt dit op individueel niveau.

Vanaf groep 4 wordt het echt een doelenmuur. We gebruiken op dit moment de rekendoelen voor de doelenmuur. Dit willen we nog verder uitbreiden.

Aan het begin van het blok maken de leerlingen allemaal een schaduwtoets over de stof van het aankomende blok. Sommige stof zal nog erg moeilijk zijn, omdat leerlingen dit nog niet kennen, maar andere dingen zullen leerlingen wellicht toch al kunnen.

Na het maken en nakijken van de schaduwtoets, hangen de leerlingen hun wasknijper op de "boomhutkaarten". Deze hangen voor in de klas: Voor ieder doel van het blok hangt een boomhut. De leerlingen hangen de wasknijper met hun naam op de hoogte die laat zien hoe ver ze zijn met dit doel.

Ladder: Ik vind dit nog erg moeilijk. Ik heb extra instructie en hulp nodig.

Boomhut: Ik begrijp dit doel al aardig. Ik kan zelfstandig een eind komen, maar heb soms nog wat hulp nodig.

Top van de boom: Ik begrijp dit doel volledig. Ik kan een ander helpen.

Uiteraard zit er ook ruimte tussen deze keuzes.

Na iedere les kijken de leerlingen hun werk na en passen ze de wasknijper aan, om te kijken of ze vooruit gaan, achteruit gaan of blijven hangen. Dit zijn momenten waarop de leerkracht om meer toelichting kan vragen. Na de controletoes van het blok is het moment om te kijken of de leerlingen inderdaad op de juiste plek op de boom hingen.

We hebben dit vorig schooljaar ontwikkeld en geïmplementeerd. We staan nog aan de beginfase en dit staat komend schooljaar regelmatig op de agenda om te evalueren en door te ontwikkelen.

Visitatieteam

Wat zien we terug?

De doelenmuren zijn nog vrij algemeen van inhoud.

De gedifferentieerde taak biedt mogelijkheden om doelen helderder te stellen en meer persoonlijk te maken. De boomhutkaart bij het vak rekenen is een goede vorm waarbij leerlingen aangeven hoe ze de leerstof ervaren, of ze aanvullende uitleg/instructie nodig hebben en of zij hun doel bereikt hebben.

De weektaak is op dit moment voor de leerlingen een dagtaak. Ze maken de taken in volgorde van de instructie en vinken af als de taak af is. Het zou ook goed zijn om de leerlingen de gelegenheid te geven om een persoonlijk doel te laten omschrijven op hun weektaakformulier en daarop te laten reflecteren.

1.1 Vrijheid in gebondenheid / verantwoordelijkheid en vertrouwen

---

School/kindcentrum

Kinderen leren op o.d.s Engelenberg verantwoordelijkheid te dragen voor hun omgeving, hun werk, hun eigen gedrag en de omgang met elkaar. Wij vragen ook aan de kinderen om te zorgen voor een fijne leeromgeving, zodat iedereen met plezier naar school gaat en zodat elk kind goed en rustig kan werken in de klas. Wij dragen er samen zorg voor dat iedereen zich op school veilig voelt en in zijn/haar waarde wordt gelaten. We zijn met elkaar verantwoordelijk om de gemaakte regels en afspraken na te leven.

In de onderbouw worden de doelen aangeboden middels kringen, taken en hoeken. De leerlingen zijn vaak vrij om te kiezen waar ze tijdens een speel-werkles willen spelen en kunnen daar spelen op hun eigen niveau. De doelgerichte taken die er wekelijks zijn worden aangeboden op 2 en soms 3 niveaus en leerlingen mogen als ze willen ook de taken van het volgende niveau maken.

In de midden- en bovenbouw krijgen leerlingen zelf de keuze om wel of niet deel te nemen aan volledige instructies. Op gebied van rekenen zijn we gestart met het inzichtelijk maken van de doelen en laten we de leerlingen middels een schaduwtoets vooraf bepalen welke doelen al beheerst worden en voor welke doelen nog instructie nodig is. Op deze manier krijgen de leerlingen inzicht in hun kunnen en mogen ze bepalen of ze wel of geen volledige instructies volgen. Binnen het keuzewerk krijgen de leerlingen de ruimte om eigen initiatieven te onderzoeken en binnen een zelfgekozen thema zich verder te ontwikkelen. Ook mogen de leerlingen van de midden- en bovenbouw zelf keuzes maken over de invulling van de vrijdagmiddagen, waar een breed aanbod van creatieve, sociale en sportieve workshops wordt aangeboden.

Reactie visitatieteam

In de kleutergroepen komt deze kernwaarde (let op, het zijn geen pijlers meer) het best naar voren. Leerlingen hebben de gelegenheid om eigen keuzes te maken en vaste taken en keuzetaken worden door elkaar heen gemaakt.

In de groepen 3 t/m 8 is het aanbod vrijwel volledig leerkrachtgestuurd. Hierdoor is het voor leerlingen niet of nauwelijks mogelijk om hun verantwoordelijkheid te nemen voor de volgorde waarin zij hun werk kunnen plannen en maken. Keuzewerk kan pas worden gemaakt als de basistaken klaar zijn. Er is tot en met groep 8 gekozen voor een dagtaak met een vaste volgorde van verwerking. Het is voor leerlingen daardoor moeilijk om eigenaar te worden van hun taak. Het sociaal- pedagogisch klimaat in de school biedt in onze ogen ruim voldoende mogelijkheden om de leerlingen meer los te laten.

1.2 Zelfstandigheid

School/kindcentrum

Op o.d.s Engelenberg leren de kinderen stap voor stap een zelfstandige leerhouding te ontwikkelen. Van belang is dat zij hiervoor vaardigheden ontwikkelen die bijdragen aan deze houding. Zo leren we kinderen opdrachten te begrijpen, om te gaan met uitgestelde aandacht, hulp te vragen en hulp te bieden, taken te plannen en te bespreken wat goed gaat en wat kan worden verbeterd.

In de kleuterklas uit de zelfstandigheid zich in kleine organisatorische dingen als zelf je spullen pakken en kleren aan en uit trekken, maar ook in het werken met uitgestelde aandacht. Omdat de niveauverschillen in de groep zo groot zijn, werken we met kleine instructiegroepen waarbij we de leerlingen in de zone van naaste ontwikkeling uitdagen. De overige leerlingen spelen en werken dan zelfstandig en weten de vaste routine om hulp te krijgen. Dit kan middels het hulpbord, het maatje of door even wachten tot de juf vrij is en in de tussentijd iets anders te doen.

In de midden- en bovenbouw wordt het gebruik van de uitgestelde aandacht voortgezet en uitgebreid qua tijd. Hier worden ook verlengde instructies in kleine groepjes gegeven en doordat de leerlingen met een op maat gemaakte taakbrief werken, kunnen de andere leerlingen zelfstandig werken aan hun eigen werk. In de groepen zijn handelingswijzers aanwezig om het zelfstandig werken te bevorderen.

Reactie visitatieteam

De leerlingen op de Engelenberg zijn goed in staat om zelfstandig te werken. Ook zonder direct toezicht van de leerkracht zien we leerlingen die effectief zelfstandig aan het werk zijn. Ze zijn duidelijk gewend aan uitgestelde aandacht.

De renovatie van het schoolgebouw biedt kansen om het zelfstandig werken buiten de lokalen meer ruimte te geven. Het gesloten karakter van de algemen ruimte genaamd "de Engelenbak" kan wellicht omgezet worden in een algemene ruimte waar leerlingen kunnen werken in het zichtveld van de leerkrachten.

1.3 Samenwerking

School/kindcentrum

Op o.d.s. Engelenberg leren we kinderen vaardigheden om goed samen te spelen en samen te werken aan taken en opdrachten. Hiervoor gebruiken we onze sociaal emotionele methode van Kanjertraining en werkvormen van Coöperatief Leren. Ook leren we kinderen luisteren naar andere meningen en met respect omgaan met verschillen.

Vanaf groep 1 wordt het elkaar helpen gestimuleerd. Zo wordt er bij de kleuters gewerkt met maatjes en is er een hulpbord, waarbij kinderen aangeven waar ze mee kunnen helpen.

Vanaf de midden- en bovenbouw wordt het hulpbord verweven in de doelenmuur, waarbij zichtbaar wordt welke kinderen de doelen al beheersen en hulp kunnen bieden aan medeleerlingen.

Tijdens de instructies wordt er gebruik gemaakt van coöperatieve werkvormen en op de taakbrief staan zelfstandige taken, maar ook samenwerk taken.

Ook wordt er regelmatig groepsdoorbrekend samengewerkt. Elke ochtend start met Ralfi-lezen, waarbij de bovenbouwleerlingen de middenbouw leerlingen begeleiden tijdens het leren lezen en op de vrijdagmiddagen werken de groepen 5 t/m 8 samen tijdens de crea middagen en de workshops. Ook zijn er regelmatig activiteiten waarbij de bovenbouwleerlingen de onderbouwleerlingen begeleiden.

Reactie visitatieteam

De groepsdoorbroken activiteiten zorgen ervoor dat de sociale cohesie binnen de school sterk wordt vergroot. Het doet ook zeker een beroep op het verantwoordelijksgedoeve van de oudere leerlingen. De jongere leerlingen genieten op die momenten de volledige aandacht. Het structureel inzetten van coöperatieve werkvormen zal het samenwerken van leerlingen zeker vergroten. We hebben tijdens de klassenbezoeken gezien dat kinderen gewend zijn aan deze werkvormen. Het is goed dat dit teambreed is aangepakt.

1.4 Reflectie

School/kindcentrum

Op o.d.s. Engelenberg leren kinderen om na te denken over hun handelen betreffende hun leerweg en de leerdoelen en om sterke punten en verbeterpunten te benoemen. Kinderen leren ook reflecteren op hun eigen gedrag en dat van medeleerlingen. Dit doen de leerlingen individueel en samen, op gezette en ongezette tijden.

Een middel dat we hiervoor gebruiken is de doelenmuur. Bij de groepen 1 tot en met 3 is dit een themamuur die gaandeweg het thema groeit en waarop de werkjes en doelen waaraan gewerkt is zichtbaar worden. Er wordt met de leerlingen gesproken over wat er geleerd is en wat we nog willen leren.

Vanaf groep 4 wordt de themamuur een doelenmuur, waarbij er doelgericht gewerkt wordt en de leerlingen een knijper van zichzelf kunnen positioneren t.o.v. het te behalen doel.

Gaandeweg de periode kunnen de leerlingen hun knijper verplaatsen naargelang de groei die doorgemaakt wordt. Dit kan tijdens gesprekken met de leerkracht, maar dit mogen de leerlingen ook zelf na een les.

Reactie visitatieteam

Tijdens de visitatiedag hebben wij geen vormen van reflectie mogen ervaren. Het begrip reflectie werd tijdens het gesprek met de leerlingen ook niet herkend. Reflectie vindt wel plaats binnen het portfolio van de leerlingen. Het portfolio is een pareltje dat onderbelicht blijft in de diverse documenten. Zeker de twee reflecties per schooljaar van de leerkrachten in het portfolio is iets om trots op te mogen zijn. Dat vinden de ouders ook. Het portfolio kan nog meer eigen gemaakt worden door meer eigen werk van de leerling in op te nemen. Dat hoeft niet rechtstreeks. Leerlingen kunnen hun werk waar ze trots op zijn verzamelen in een mapje en later daar weer een keuze uit te laten maken om op te nemen in hun portfolio. Ook de boomhutkaarten bieden mogelijkheden om te reflecteren op het wel of niet begrijpen van de rekenleerstof.

Een aantal leerlingen in de bovenbouw gaf aan dat er aan het eind van de week gesprekjes plaatsvinden tussen leerkracht en leerlingen over de taak. Het zou goed zijn om reflectie vaker te laten plaatsvinden. Er zijn veel daltonscholen die ook hulpmiddelen gebruiken om mondelinge reflectie mogelijk te maken. Informeer hiernaar op een regiovergadering.

1.5 Effectiviteit / doelmatigheid

School/kindcentrum

Kinderen leren op o.d.s. Engelenberg om doelgericht te werken aan een taak die zo veel mogelijk op maat gemaakt is. We leren kinderen op een efficiënte en verantwoorde wijze om te gaan met onder andere hun leertijd, de te gebruiken leermiddelen en werkvormen. Door gebruik te maken van het EDI model tijdens de instructies zijn deze effectief en doelgericht.

Bij de kleuters worden de doelen van het berekend aanbod veelal aangeboden in hoeken en in kleine instructiegroepen. Op deze manier werken alle leerlingen in de zone van naaste ontwikkeling. Vanaf groep 3 geeft de leerkracht les op verschillende niveaus en is de verlengde instructie een vast onderdeel van de les.

Vanaf de middenbouw wordt er bij de rekenlessen een begin gemaakt met doelgericht werken, waarbij de leerlingen hun eigen ontwikkeling in kaart brengen en zelf kunnen kiezen om wel of niet deel te nemen aan de instructies.

Reactie visitatieteam

Het wel of niet mogen deelnemen aan een instructie is bijzonder effectief. Zeker als leerlingen hier een goede inschatting van kunnen maken. Deze gewonnen tijd kan weer besteed worden aan leerstof die meer tijd vraagt van de leerlingen. Meer tijd en ruimte geven in de verwerking van de taken zal ook zeker effectief werken ten goede komen. We hebben vrijwel geen “gemorste leertijd” gezien in de diverse groepen. De leerlingen zijn goed gericht bezig met hun werk.

Het is van belang dat voor de instructie (rekenen) gerefereerd wordt aan de mogelijkheid om de instructie over te slaan. Als de leerkracht dat niet doet, doen alle leerlingen mee aan de instructie.

1.6 Borging als voorwaarde

School/kindcentrum

Ons Daltonhandboek is een levend document waarin onze visie, onze afspraken en onze plannen beschreven staan. Dit document is tevens een houvast voor de (startende) leraren op school. Gedurende het jaar wordt dit document meerdere keren in het team besproken en nieuwe ontwikkelingen worden hierin vastgelegd. De Daltondoelen worden met het team gemaakt en door de Daltoncoördinator in een beleidsplan verwerkt. Voor de doelen worden werkgroepen geformeerd. Zij ontwikkelen, proberen uit en nemen het hele team mee in de ontwikkeling tijdens de daltonvergaderingen.

Aankomend schooljaar is de Daltoncoördinator een halve dag per week beschikbaar om onder andere werkgroepen te begeleiden in de nieuwe ontwikkelingen, startende leraren te begeleiden, klassenbezoeken te doen en de doorgaande lijn in de school te waarborgen.

Reactie visitatieteam

Voor het borgen van de daltonontwikkeling is het daltonhandboek uitermate geschikt. Dit kan ondersteund worden door kwaliteitskaarten. Het huidig daltonhandboek biedt in onze ogen te weinig. Het is een vrij sobere beschrijving van de daltonkernwaarden (die nog pijlers worden genoemd). Voor het team zou het een afsprakenboek moeten zijn waarin ook een ontwikkelingsparagraaf is opgenomen wordt. Jullie hebben zelf gemerkt wat het met een school doet als de afspraken niet goed geborgd zijn.

Het zelfevaluatie en visitatieverslag kan dan worden gebruikt om hierop te reflecteren en het visitatieteam van de NDV-inzicht te geven in de mogelijkheden en onmogelijkheden van de school.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school/kindcentrum (hier zijn we trots op)

We zijn erg trots op de fijne sfeer die bij ons heerst. De leerlingen, het team én de ouders kennen elkaar en voelen zich vrij en op hun gemak en weten dat ze zichzelf kunnen zijn. We vieren samen feesten en successen en helpen elkaar als het even niet zo goed gaat of het even niet zo leuk is.

Aansluitend hierbij zijn we erg trots op ons groepsdoorbrekend werken. De leerlingen helpen elkaar, leren van elkaar en hebben plezier met elkaar. Dit gebeurt onder andere elke ochtend bij het ralfi lezen, maar ook bij bijvoorbeeld de Koningsspelen, waarbij de kinderen van groep 1^{TM} 8 bij elkaar in groepjes een spelcircuit doorlopen of tijdens een gezamenlijk cultureel bezoek met groep 1-2 en groep 8, of als een aantal leerlingen uit groep 7 een letterspeurtocht voor groep 2 maakt.

Een andere parel bij ons op school is de invulling van de vrijdagmiddag. Een voor de boven- en middenbouw gezamenlijke afsluiting van de week, waarbij er tijdens de eerste helft van het schooljaar ruimte is voor de creatieve vakken waarbij elke leraar in zijn eigen kracht staat door die techniek aan te leren waar hij of zij goed in is en er tijdens de tweede helft van het schooljaar tijd is voor de voorkeuren en talenten van leerlingen, waarbij allerlei workshops aan bod komen en de kinderen zelf kiezen waar ze aan mee willen doen.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen (hier willen we meer van weten)

De komende periode is ons hoofddoel om met ons nieuwe team de doorgaande lijnen in de school vast te houden. Daarnaast willen we ons verder ontwikkelen op het gebied van doelgericht leren en reflectie. Hoe geven we de leerlingen meer vrijheid en verantwoordelijkheid en behouden we of verbeteren we onze kwaliteit van het onderwijs?

Onze verwachting van de uitslag van de visitatie (tussentijdse visitatie of niet)

We zijn ons ervan bewust dat onze doorgaande lijnen in de school met de vele wisselingen van het afgelopen jaar niet meer helemaal stabiel zijn. We hopen dat de NDV het vertrouwen in ons heeft dat wij deze met ons nieuwe team weer kunnen opbouwen en met de input van onze nieuwe collega's zelfs kunnen verrijken. We verwachten dat de NDV hiervoor een tussentijdse visitatie op zijn plaats acht.

Waar staat onze school/kindcentrum bij de volgende visitatie? (lange termijnvisie)

Op onze school krijgen de kinderen les volgens de principes van Dalton en deze zijn helemaal geïntegreerd in het dagelijkse onderwijs. Er is een vast team dat de doorgaande lijnen stevig neerzet en zorgt voor continuïteit in het onderwijs. Het doelgericht werken is uitgebreid over meerdere vakgebieden en de onderwijstijd wordt altijd effectief benut.

Reactie visitatieteam

Wij herkennen ons in de geformuleerde parels van de school.

We willen hier graag een aantal parels aan toevoegen:

- Het gebruik van de boomhutkaarten bij rekenen
- De taakbrief die differentiatie biedt in het aanbod.
- Het portfolio
- Jaap, de conciërge.

Neem de ontwikkelings en onderzoeksvragen mee in het daltonscholingstraject van de school in de komende twee schooljaren.

Het zelf benoemen van een komende tweejaarlijkse visitatie is niet alleen dapper maar ook getuigt het van een goed inzicht in het huidige daltonzijn.

Het zou heel goed zijn als over twee schooljaren dalton meer doorleefd is. Het is a way of life. Dalton dat ben je, het is geen methode. Volgens ons is het gedeeld eigenaarschap groot genoeg om deze uitdaging aan te gaan. Maak daarbij ook zeker gebruik van de kennis en know-how binnen de regio. Het bezoeken van daltonscholen tijdens studiedagen wordt ook door ons aanbevolen.

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

---

leerlingen(raad)

We hebben gesproken met een aantal leerlingen uit de groepen 5 t/m 8 die niet in de leerlingenraad zitten. Alhoewel ze heel goed hun gedachten onder woorden kunnen brengen, hebben ze veel moeite met wat voor hen belangrijk is op hun daltonschool. Zelfstandig werken en samenwerken worden benoemd en ook de kleuren van de schooldagen alsmede de taakbrief en het takenbord worden als dalton ervaren.

Met de kernwaarde reflectie hebben ze duidelijk moeite. Ook als we reflectie nader omschrijven blijft het vrij stil.

Ze zijn trots op hun portfolio.

Als ze voor één dag de baas van de school mogen zijn en mogen uitvoeren wat ze heel graag willen, geeft een leerling aan meer buiten te willen werken.

De school krijgt gemiddeld een 9 van de leerlingen. Ze vinden het allemaal fijn om naar school te gaan.

Het wederom opstarten van het Engelenpanel bevelen we van harte aan.

---

ouders

We spreken met een drietal ouders die verspreid over de school leerlingen in diverse groepen hebben zitten.

De ouders spreken zich in positieve zin uit over de school. Ze vonden het wel jammer dat een aantal leerkrachten de school heeft verlaten. Leerkrachten mogen van de ouders zichzelf zijn. Dat hierdoor er verschillen zijn in de aanpak, stoort hen niet zo. Dat de formatie op orde is, ondanks het verloop, heeft veel zorgen weggenomen.

De ouders zijn tevreden over de school en geven ook een 9.

"Ieder kind wordt gezien als individu". Ze zijn ook van mening dat de sociale cohesie groot is.

Het valt ons tot slot op, dat er weinig gecommuniceerd wordt over (dalton)ontwikkelingen op de school. Dat is jammer, want het zijn wel prima ambassadeurs van de school.

---

medewerkers

We hebben gedurende de dag tijdens de klassenbezoeken en tijdens de lunch met alle medewerkers kunnen spreken. "Voor dat je het door hebt is je rol in de school veranderd van een collega die een nieuwkomer die vragende is naar een collega die een nieuwe collega aan het inwerken is.". De wisselingen binnen het team hebben veel impact gehad, Er wordt aangegeven dat de basis inmiddels weer op orde is om verder te bouwen.

---

schoolleiding en daltoncoördinator

De daltoncoördinator is voornamelijk onze gesprekspartner. Zij is het best ingevoerd en werkt al langer op de Engelenberg dan de directeur.

Omdat de school zelf heeft aangegeven dat zij een tweejaarlijkse verwachten, is dit ook het uitgangspunt voor het verdere gesprek. Het daltonhandboek en het visitatieverslag komen ook aan de orde. We geven aan dat beide documenten aan de magere kant zijn. Het visitatieverslag is door de school vrijwel niet gebruikt om te reflecteren op haar daltononderwijs en is daardoor een beschrijving geworden van de daltonkernwaarden, die we ook wel op de website en het daltonhandboek terugzien.

---

bestuurder(s)

De bestuurder is op de hoogte van het feit dat de school zelf heeft aangegeven dat zij een tweejaarlijkse visitatie als vervolg zien. Ze geeft aan dat ze blij is met de nieuwe directeur en acht haar zeker in staat om met het team stappen te maken richting een professionele cultuur. Een scholingstraject op maat voor het gehele team wordt door de bestuurder omarmd en zij ziet ook de financiële mogelijkheden om dit te laten plaatsvinden.

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	O
1	Vrijheid in gebondenheid / Verantwoordelijkheid en vertrouwen	O
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	O
5	Effectiviteit - doelmatigheid	V

Waardering

Zelfreflectie op de kernwaarden, ontwikkelvermogen, gedeeld eigenaarschap.

De zelfreflectie op de kernwaarden is onvoldoende uit de verf gekomen. Het ontwikkelvermogen is toe aan een herijking. We zien voldoende potentie binnen dit team om dit proces aan te gaan. Het gedeeld eigenaarschap is groot. Neem ouders en leerlingen mee in de ontwikkeling van de school.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Eerste licentie toekennen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde
	Geen eerste licentie toekennen, over twee jaar opnieuw visitatie voor licentie toekennen	Twee of meer onvoldoende kernwaarden
	Licentie voor de komende periode* verlengen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
X	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

---

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	Wij bevelen de school aan om de komende twee schooljaren daltonscholing op maat af te nemen waarbij de nieuwe collega's in staat zijn om hun certificaat te behalen.
2	Deze team scholing zal er op gericht moeten zijn om de kernwaarden vrijheid en verantwoordelijkheid en reflectie zodanig vorm te geven waardoor de leerlingen meer tijd en ruimte hebben om een invulling te geven aan hun weektaak die het eigenaarschap vergroot.
3	Gebruik het daltonhandboek om niet alleen de stand van zaken aan te geven, maar ook de ontwikkeling ervan en de gewenste veranderingen.
4	
5	

Slotopmerking visitatieteam

De school heeft een goede inschatting gemaakt van haar huidige dalton zijn. Het getuigt van lef en realiteitszin, door zelf aan te geven een tussentijdse tweejaarlijkse visitatie te willen. Het sociaal pedagogisch klimaat en de voldoende in ontwikkeling zijnde kernwaarden Zelfstandigheid en Samenwerken vormen een goede basis om de komende twee schooljaren als basis te gebruiken.

Iedereen spreekt uit een volwaardige daltonschool te willen zijn waar dalton geleefd en beleefd worden. Dit is de belangrijkste voorwaarde om deze route met succes te doorlopen. Dalton is de kapstok waar alle schoolactiviteiten aan opgehangen worden. Wij wensen jullie veel dalton voorspoed toe.

Dank voor de prettige visitatiedag en de heerlijke lunch. In het bijzonder dank aan Jaap de conciërge voor de aandacht die hij voor ons en onze gesprekpartners heeft getoond.

Slotopmerking school/kindcentrum

Ons team heeft de visitatiedag als een prettige dag ervaren. We zijn blij dat jullie onze parels hebben kunnen zien en net als ons zodanig waarderen. Het is ook fijn om te horen dat zowel de leerlingen als de ouders de school een 9 geven en dat de leerlingen zich fijn voelen bij ons op school. Dat is uiteindelijk de belangrijkste voorwaarde om tot leren te komen.

We zijn dankbaar voor de goede aanbevelingen die jullie ons geven en we zien dit visitatieverslag als startpunt voor ons ontwikkelingstraject waarin we met een nieuw en enthousiast team de kernwaarden vrijheid in gebondenheid en reflectie stevig neer willen zetten in ons onderwijs.

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning)

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	Wij bevelen de school aan om de komende twee schooljaren daltonscholing op maat af te nemen waarbij de nieuwe collega's in staat zijn om hun certificaat te behalen.
2	Deze team scholing zal er op gericht moeten zijn om de kernwaarden vrijheid en verantwoordelijkheid en reflectie zodanig vorm te geven waardoor de leerlingen meer tijd en ruimte hebben om een invulling te geven aan hun weektaak die het eigenaarschap vergroot. <i>In de periode jan - april gaan de daltoncoördinator en de directeur zich oriënteren op een teamscholing op maat voor het schooljaar 2024-2025 en 2025-2026.</i>
3	Gebruik het daltonhandboek om niet alleen de stand van zaken aan te geven, maar ook de ontwikkeling ervan en de gewenste veranderingen. <i>In de periode februari-juni wordt het daltonhandboek van de school herschreven en aangepast, zodat er ontwikkeling en reflectie plaatsvindt in het document.</i>

In periode tot zomer worden er in het team de volgende aanbevelingen uitgewerkt:

- Het structureel inzetten van verschillende coöperatieve werkvormen zal zeker het samenwerken een boost geven. Dit vraagt van de leerkrachten discipline om voor het aanbod zorg te dragen.
Er zal tijdens de teamvergadering van december een inspiratie workshop worden gegeven om verschillende coöperatieve werkvormen op te frissen en er worden afspraken gemaakt over het gebruiken hiervan. Ervaringen worden gedeeld tijdens de studiedag in Januari.
- Opstarten van het nieuwe Engelenpanel
In januari starten de verkiezingen voor het Engelenpanel.
- De weektaak is op dit moment voor de leerlingen een dagtaak. Ze maken de taken in volgorde van de instructie en vinken af als de taak af is. Het zou ook goed zijn om de leerlingen de gelegenheid te geven om een persoonlijk doel te laten omschrijven op hun weektaakformulier en daarop te laten reflecteren.
Tijdens de studiedag van januari kijken we samen naar de inhoud van de taakbrief en de Daltontijd van de leerlingen. Hoe zorgen we dat de leerlingen eigenaar worden van hun weektaak? Wat hebben de leerlingen nodig om een persoonlijk doel te stellen? We maken de overstap van een leerkrachtgestuurde taak, naar een meer leerlinggestuurde taak. De gemaakte afspraken worden in de klassen uitgevoerd en geëvalueerd tijdens de vergadering op 5 maart.

- Het zou goed zijn om reflectie vaker dan alleen de boomhut te laten plaatsvinden. Er zijn veel daltonscholen die ook hulpmiddelen gebruiken om mondelinge reflectie mogelijk te maken. Informeer hiernaar op een regiovergadering.

De werkgroep 'reflectie' gaat door met de ontwikkeling van de boomhut bij andere vakken. Tijdens de regiovergadering van 28 februari vraagt Marlous naar scholen die parels hebben op het gebied van reflecteren. Wellicht is het mogelijk om die scholen te bezoeken.
- Het portfolio is een pareltje dat onderbelicht blijft in de diverse documenten. Zeker de twee reflecties per schooljaar van de leerkrachten in het portfolio is iets om trots op te mogen zijn. Dat vinden de ouders ook. Het portfolio kan nog meer eigen gemaakt worden door meer eigen werk van de leerling in op te nemen. Dat hoeft niet rechtstreeks. Leerlingen kunnen hun werk waar ze trots op zijn verzamelen in een mapje en later daar weer een keuze uit te laten maken om op te nemen in hun portfolio.

Tijdens de studiedag op 2 april kijken we met het team naar de huidige invulling van het portfolio en naar wat we kunnen doen om ook hierbij het eigenaarschap van de leerlingen te vergroten. De gemaakte afspraken voeren we uit in de aanloop naar het laatste portfolio.
- Communiceer meer over de Daltonontwikkeling naar ouders. Zij zijn ambassadeurs van de school.

Er komt een vast stukje Dalton in de maandelijkse nieuwsbrief. Hierin beschrijven we onder andere de Daltonontwikkelingen in de school en informatie over hoe wij Dalton vormgeven in onze school.

Ook gaan we zichtbaarheid van Dalton in de school vergroten, door onder andere de Daltonkernwaarden zoals ze bij ons op school vormgegeven worden visueel te maken in de gangen.

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs	Akkoord	13-12-2023
	Visitatievoorzitter	Akkoord	13-12-2023

Voor de verdere procedure: zie handleiding '[Daltonschool worden en blijven](#)'.

